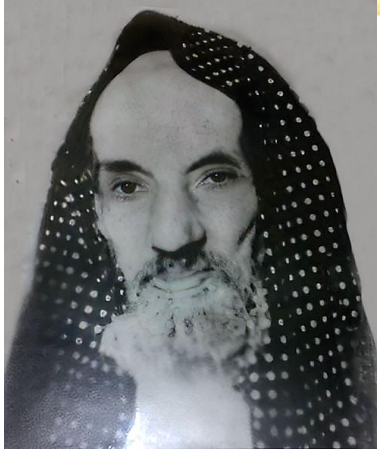
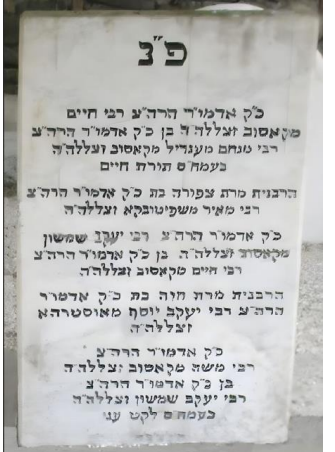


פנינו הצדיקים



לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com


מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות
 ללא חדשות
 ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במילל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

האדמו"ר הרב מנחם מנדל מוֹנְדֵר זצ"ל האדמו"ר מקאסוב ירושלים- נולד בכ"ח בניסן ה'תרצ"ד (1934) בעיר ברהומט שברומניה. משחר נעוריו החל לעבוד את בוראו בדחילו ורחימו, בתפילות ובהתמדה בתורה, והכל העידו עליו כי לגדולות נוצר. לאחר כיבוש העיירה ברהומט על ידי גרמניה הנאצית בשנת ה'תש"א (1940) הגולה עם משפחתו ויהודי העיירה לסטרוז'ניץ, ובהמשך ליידיניץ שבבסרביה, ולטראנסניסטריה. משם הגיעו למוגילב. לאחר השואה הגיע עם אביו ואחותו לארץ ישראל והתגורר בשכונת בתי אונגרין שבירושלים. למד בישיבת ויז'ניץ בבני ברק והיה מקורב לאדמו"ר ה'אמרי חיים' מוויז'ניץ. כיהן כמשגיח רוחני בישיבות 'לפלגות ראובן', ויז'ניץ, סאטמר, אמשינוב ועוד. היה ר"מ בישיבת אור אליעזר אושפיצין ומסר שיעורים בגמרא בבית מדרש פאפא בירושלים.



עם השנים הפך לאדמו"ר מקאסוב ירושלים במיוחד היה מומחה לענייני חינוך הבנים ורבים שיחרו לפתחו ליהנות ממנו עצה ותושייה, לקבל את ברכתו והבטחותיו. גדול ה'מכניס אורחים' בעיה"ק ירושלים! כשבמשך השנים, אכלו אצלו מדי שבת וחג רבבות ואלפי ישראל עניים, חסרי בית וחסרי משפחה בביתו הדל והצנוע ברח' חגי 16 יחד עמו ביד רחבה ובכבוד הראוי. בעל מעשה חסד מופלאים. ענותן מופלא. בחודשים האחרונים חלה במחלה ממארת, אך הסתיר את יסוריו ומכאוביו, והמשיך ביתר שאת לעבוד את הבורא, ולהכניס אל ביתו נדכאים ושבורי לב, לשמוע את מצוקותיהם ולתת להם לחם לאכול. נפטר ביום שבת קודש, כ"ד באייר ה'תשע"ג (2013). חי כ-79 שנים. ציונו בהר-הזיתים. בנו, ר' פנחס יוסף ממשיך דרך אביו כאדמו"ר מקאסוב ירושלים.



אביו: ר' משה (מיוחס לר' משה טייטלבוים הראשון, בעל ה'ישמח משה'). **אמו:** מרת חיה דוכנר הי"ד (שהלכה לעולמה בשואה האיומה). **אשתו:** מרת ברכה (בת ר' אלעזר בריזל). **מרבתי:** ר' יהודה הורביץ מדז'יקוב (רבו המובהק), ר' מאיר חיים הגר (בעל 'אמרי חיים'), ר' אהרן רוקח מבעלז. **ילדיו:** שבעה בנים ושש בנות: **בניו:** ר' חיים אהרן (מו"צ העדה החרדית בשכונת יפה נוף בבית שמש), ר' אברהם (רב בית-המדרש קוסוב בלונדון), ר' ישראל (ראש כולל ויז'ניץ מונסי), ר' נפתלי (ר"מ בישיבת תולדות אברהם יצחק), ר' פינחס יוסף מירושלים (ממלא מקום אביו בהנהגת המניין בכותל המערבי ואירוח הבחורים), ר' דוד מרת חיה (נישאה לר' יוסף יואל קאהן), מרת רייזל (נישאה לר' יוסף קדיש ברנסדורפר, רב בשכונת בית ישראל), מרת אסתר (נישאה לר' אהרן קאהן), מרת חנה (נישאה לר' יהושע אשר כהנא, רב קהילת משכנות הרועים ומו"צ של העדה החרדית).

מרבינו ניתן ללמוד מידת 'הכנסת אורחים' מהי – שכן ביתו היה פתוח לרווחה בפני כל אדם באשר הוא: חסידים, ליטאים, ספרדיים וכו'. אנשים חסרי בית לא היו צריכים להודיעו על בואם לפני שבת, ולא היו צריכים לחכות להזמנה ממנו כדי לבוא ולאכול אצלו סעודות שבת. לא היו אצלו זמנים לסעודות. הסעודות נמשכו שעות ארוכות, כשכל אחד יכול לבוא מתי שנח לו, באיזה שעה שירצה. לאכול כמה שהוא רוצה – **ולא אמר אדם מעולם רעב אנוכי!**

היה זה מחזה מרהיב לראות, איך שכל כך הרבה אנשים נדחקים בחדר האוכל הקטן והצנוע שלו לסעודת שבת. בצדדי חדר האוכל היו לו קרשי עץ רחבים עם מקלות של עץ, וכשנכנסו עוד כמה יהודים לסעוד לבם ולא היה להם מקום, היה נוטל שני מקלות, מניח עליהם קרש עץ רחב ומכין להם שולחן לשבת אצלו. הוא היה מגיע לכל פינות החדר. כל אימת שהיה חסר מקום, היה מצליח למצוא איזה פינה נידחת ושכוחה, ומכין שם שולחן. **השולחנות היו ערוכים בכל מיני צורות ואופנים שונים, כמה שרק היה שייך.**

אם לאחר כל השתדלויותיו עדיין היה חסר מקום, מכיוון שהאורחים היו יכולים להגיע בהמוניהם, באופן שלא ציפה לכך כלל. אזי במקרה זה היה שולח את בניו, שילכו לאכול מתחת לשולחן, ובמקומם הושב את האורחים שהגיעו אז. לא אחת העידו האוכלים שם, כי היו מרגישים במשהו שזז ליד רגליהם מתחת לשולחן, וכשהתכופפו לבדוק, מה נוגע ברגליהם, היו רואים את ילדיו של האדמו"ר מתחת לשולחן עם צלחות בידיהם ואוכלים...

מספרים סיפור נפלא, שמתוכו ניתן ללמוד, עד היכן הגיעה מידת ההכנסת אורחים הנוראה של רבינו, והתנהגותו שהיתה בפשטות מופלאה ביותר. פעם אחת נפגשו שני יהודים ספרדיים ליד הכותל המערבי, ובדיוק אז עבר לידם הרה"צ רבי מנחם זצ"ל, אמר אחד מהם לחבירו "הנה כאן הולך האדמו"ר מקאסוב, לך תבקש ממנו ברכה". אמר לו השני "זה לא אדמו"ר, אל תבלבל לי את המח!". אמר לו חבירו "הוא כן אדמו"ר!" ענה לו השני בחזרה: "מה פתאום, הרי אני אוכל עמו ביחד כל שבוע אצל מוֹנְדֵרר..."

יהודי אחד ראה פעם, איך שאדם נכנס בבית רבינו בליל שבת, והלך למטבח, ומילא לעצמו צלחת טשולט חם. אמר לו אותו יהודי: "סליחה, אבל הטשולט נועד לאכול לשבת בבוקר!". החזיר לו הלה: "אני עושה את זה כבר שלושים שנה, ואתה אומר לי מה לעשות?!..."

יפר הגאון החסיד ר' מרדכי גנוט שליט"א (בעל "לוח דבר בעתו"), שרבי מנחם מנדל זצ"ל היה נוהג לסחוב בעצמו את כל עשרות החלות שהיה צריך למאות היהודים מהחנות עד לביתו. הוא לא סמך על אף אחד שיביא לו את זה, רק הוא בכבודו ובעצמו הלך לחנות בערב שבת קודש, ומילא שתי שקיות גדולות עם חלות ונשאם על כתפיו – אחת על כתף ימין ואחת על כתף שמאל. וכמובן, שהוא היה צריך ללכת יותר מפעם אחת אל החנות כדי לקנות את החלות שיצטרכו לו בשבת, ואף על פי כן לא חס על כבודו וכוחו, והוא הלך כמה פעמים לחנות ונשא הכל על שכמו והביאם לביתו בעצמו. **הסיפורים הנפלאים הובאו מתוך העלון הנפלא 'נועם שיח' אב"ד סאנטוב שליט"א**

האדמו"ר הרב אליעזר צבי סאפרין זצ"ל מקומרנא - נולד בשנת ה'תקצ"ז (1830) בסמבור. שנות ילדותו עברו עליו מתוך עוני, רעב, סבל ודוחק גדול. אך כל אלו לא הפריעו לו לשקוד על התורה. שנים רבות למד אצל אביו, ממנו רכש קנייני תורה, מידות תרומיות, אהבת ישראל ויראת שמים. רבינו כאביו זכה להיות מתמיד גדול בתורה וביאר היטב סוגיות קשות וחמורות, הן בנגלה והן בחכמת הנסתר, והיה כמעין המתגבר.

כשנפטר אביו הקדוש כבר היה רבינו מפורסם כאחד מגדולי הדור. כל חסידי אביו קבלו עליהם את מרותו. אף רבים מחסידי זידיטשוב באו להסתופף בצל קורתו. **גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן מופלא. בעל רוח-הקדוש. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים.** עם כל זאת היה שפל רוח ושבור ברוחו כל כך, כאילו היה הבריה העלובה ביותר עלי אדמות, כאילו היה החוטא והפושע הגדול בדורו. מהרהר בתשובה בכל עת, בוכה על עוונותיו ומפשפש במעשיו. נפטר ב- כ"ד באייר ה'תרנ"ח (1898). חי כ-68 שנים. ציונו בקומרנא שבאוקראינה.

אביו: האדמו"ר ר' יצחק אייזיק. **אמו:** מרת גיטל (בת ר' אברהם מרדכי מפינטשוב). **אשתו:** מרת חנה שרה (בת הנגיד ר' יוסף שהנר מטורקא). **מרבתינו:** אביו, ר' יצחק אייזיק, ר' משה מסמבור (דודו), ר' יהודה צבי מרוזלא, ר' חיים הלברשטאם מצאנז. **מתלמידינו:** ר' שלמה יעקב, הגאון המקובל ר' מנחם מנדל יצחק, המקובל ר' אהרן אריה מרוזלא, ר' יוסף מאיר מספינקא. **ילדינו:** האדמו"ר ר' יעקב משה (ממלא מקום אביו), רבי מנחם מוניש (אב"ד פלשטין), ר' אברהם מרדכי סבוריסלב, רבי פנחס נתן (רבה של רודיק), מרת ציפה (נישאה לר' יהודה צבי מרוזלא השני).

מספרינו: **ידמשק אליעזר-** פירוש על הזוהר (7 חלקים) • **אור עינים-** על הקבלה (2 חלקים) • **בן ביתי-** על התורה ועל תהילים • **ראש ביתי-** על תיקוני זוהר • **זקן ביתי-** על פרקי אבות וסיום הש"ס • **אבי עזרי-** על הזוהר

הגה"ק רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א מח"ס ה'פרי חיים' סיפר, שבעיר באריסלאב היה דר אחד מחשובי חסידי קאמרנא ושמו רבי צבי, והיה לו בית מרחץ, פעם נכנס אליו גוי אחד

מכסף גדול ובקי בשירטוטי הידים, והראה לו בן החסיד הנ"ל את ידיו, ואמר לו, שרואה בשירטוטי ידיו שבעוד כמה שבועות יהיה בן י"ג, ויחגוג שמחת הבר מצווה, ולמחרת יום הבר מצווה ימות!

התחיל הנער לבכות מדברי הגוי, וסיפר הדבר לאביו, תיכף ומיד אסר העגלה ונסע לקאמרנא, אל רבינו הקדוש בעל הדמשק אליעזר זיע"א, אמר לו רבינו הקדוש: "דברי הגוי אמת, אבל אני מבטלם, ואין לך ממה לפחד, וכל דברי הגוי יהיו מעתה בטלים ומבוטלים, וסימן שדבריי כנים, כשתחזור לביתך תשמע שהגוי המכסף מת במיתה משונה", וכן היה. והאריך בן החסיד הנ"ל עוד הרבה שנים והיה מגדולי חסידי קאמרנא, ושמו היה רבי יחזקאל מבאריסלאב.

הרה"ח רבי צבי הירש קאלטער ז"ל סיפר, שהיה בעל תפילה בבית מדרשו של הראב"ד הגאון הצדיק רבי ישראל יצחק הלוי רייזמאן זצ"ל בבית המדרש דחסידיים בתי וורשא, שאחיו היה לו בן שנולד אילם ל"ע, ומיום היוולדו לא הוציא הגה מפיו, באחת הפעמים שנסע אחיו עם בנו האילם לדרוש ברופאים ברכבת, ובתוך הרכבת נסע גם כן הצדיק ה'דמשק אליעזר' זיע"א. ניגש אליו אבי הבן עם בנו האילם ונתן קוויטל ופדיון כנהוג, שזקני הקדוש יעתיר עליו שיושע בדבר ישועה ורחמים, רבינו הרים את מגבעתו מעל ראשו והוריד הכיפה שלו מעל ראשו, והלביש את הכיפה שלו לילד האילם, ואמר לו, שיתחיל לדבר, ותיכף ומיד התחיל לדבר כאחד האדם.

הגה"ק רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א מח"ס ה'פרי חיים' סיפר ששמע מבעל העובדה הרה"ח ר' מרדכי מייזעס ז"ל מזקני חסידי קאמרנא במונקאטש, שהוא היה איש עשיר אמיד גדול ומפורסם, והיה מלווה מעות ליהודים ולהבדיל לגוים גם כן, פעם הגיע אליו דוכס אחד, שילווה לו סך אלף רייניש וקצב את הזמן שעליו להחזיר את ההלוואה, ובתוך אותו הזמן מת הדוכס ההוא, ור' מרדכי הנ"ל חשב, שאשת הדוכס אינה יודעת ממעשה ההלוואה, ע"כ הוסיף עוד מספר אפס בסוף כדי שיהיה השטר הלוואה על סך עשרת אלפים רייניש, ובאמת ידעה אשת הדוכס ממעשה ההלוואה, ובעת שהביא השטר לגבות ממנה המעות, וראתה המעשה שעשה, הזמינה אותו לבית המשפט על מעשה המרמה שרצה למות אותה, והיה בסכנה גדולה, וכמעט שהיו יכולים להרוג אותו על זה.

בעת ההיא היה רבינו בשבת קודש בעיר ברגסאז. נסע ר' מרדכי להסתופף אצל רבינו ובמוצ"ש קודש נכנס ר' מרדכי לרבינו ועיניו מלאות דמעות על הצרה הגדולה שנתגלגלה לפתחו, כששמע הצדיק את מה שעשה, קם ממקומו וזעק עליו דברי מוסר על שעלה במחשבתו לעשות כדבר הזה, ובפרט שעתה יצא חילול השם גם כן, וקיבל על עצמו, שמעתה ישא ויתן באמונה אפילו עם עכו"ם, אך הנעשה אין להשיב לגבי המשפט.

רבינו אמר לו, שבשעת המשפט יצייר לפניו דמות דיוקנו, ועל ידי כן תבוא לו הישועה, וכן עשה. כשנכנס לבית המשפט, והקטיגור התחיל להרצות דבריו, לא שת לבו לדברי הקטיגור, אלא עמד וצייר לפניו דמות דיוקנו של רבינו, אך לא אמר הקטיגור אלא מילה אחת ושתיים נפל והתעלף, כשעוררו אותו מעלפונו והתחיל לדבר בשנית, ור' מרדכי עשה כבתחילה וצייר לפניו דמות דיוקנו של רבינו, נפל הקטיגור בשנית והתעלף, כך חזר הדבר ונשנה כמה פעמים, עד שביטלו וויתרו על המשפט, ויצא זכאי בדינו.





הגאון הרב בנימין מנדלזון זצ"ל - נולד בשנת ה'תרס"ד (1904) בעיירה פלוצק בפולין. כבר בנעוריו התבלט בהתמדה, בכישרונות נעלים, במידות תרומיות ובגיבוי קדושה וטהרה. התבלט בעבודת התפילה שלו. רבים מבני פלוצק פנו אליו בעת צרתם וביקשו שיעתיר עבורם. לאחר מלחמת העולם הראשונה עבר לגור ליד חותנו הרה"ח ר' אהרון משה חימוביץ, בעיר בודז'אנוב למשך עשר שנים. בזמן הזה הקים ישיבה, כיהן כדיין ומו"צ והעמיד תלמידים רבים. בשנת ה'תרצ"ד (1934) עלה לארץ הקודש בברכת רבו מרן האדמו"ר ר' אברהם מרדכי אלטר מגור (ה'אמרי אמת' זיע"א). כשהגיע לארץ, הציעו לו מכפר-אתא את משרת הרבנות והוא נענה בחיוב. בתוך תקופה קצרה יצא שמעו הטוב לתהילה כפוסק, דיין, גאון, מתמיד וצדיק מופלא. עסק בקירוב הנוער להשי"ת. ביתו שימש כ'חדר בי"ד'.

רבים פנו אליו ורבינו חיזק אותם בדברי אמונה. עסק רבות ב'שלום בית'. פיקח על בית השחיטה ועל ענייני הכשרות בעיר. עודד וגידל בחורים ששרדו את השואה ושימש כעומד מצד החתן בעת חופתם. צעד ברגל מהאטליז לחנות כדי לעמוד מקרוב על משמר הכשרות, בעצמו ללא כל שליחים. פעם, לאחר שגער בבעל מאפיה שזלזל בהוראותיו, ראו את רבינו מתהלך בביתו בצער כשהוא ממלמל לעצמו: **"אם לא הייתי חוטא, לא הייתי נאלץ לנזוף באיש יהודי"**. בשנת ה'תשי"ב (1952) לקראת שנת השמיטה, עבר לשמש כרב של מושב קוממיות. פעל למען שמירת שמיטה ללא הסתמכות על היתר המכירה. היה פעיל מרכזי בקרן השביעית, שתומכת כלכלית בחקלאים שומרי שמיטה. במשך שנות השמיטה אנשי המושב ראו ניסים רבים. יסד ישיבה לצעירים. מאוחר יותר הקים כולל לאברכים. הרב דאג לספק את משכורתם. בהמשך יסד ת"ת לתשב"ר. ייסד 'קריה חינוכית לבנות' ברוח בית יעקב. בשנת ה'תשל"ג (1973) הרחיב את היקף קרן השביעית, כך שתתמוך גם בחקלאים שאינם חרדים, שבחרו שלא לעבד את אדמתם בשמיטה. מרן הגאון ר' אהרון רוקח מבעלזא אמר על רבינו: **"רב מלפני מאתיים שנה"**. מרן החזו"א התבטא אודותיו בהערצה: **"כל מעשיו לשם שמיים והוא צדיק גמור"**. נפטר ב-כ"ד אייר ה'תשל"ט (1979). חי כ-75 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

אביו: הגאון ר' מנחם מנדל (רב העיר וראש הישיבה בפלוצק). **אימו:** מרת חנה דבורה (נכדת ר' משה מזאלישין, מח"ס 'משפט צדק' ומצאצאי רבי מרדכי יפה ושושלת וורקא). **מרבתי:** אביו, ר' מנחם מנדל. **נשותיו:** מרת מרים (זיווג ראשון- נפטרה בצעירותה), בת ר' אהרון משה חיימוביץ מבודז'אנוב שבפולין (זיווג שני). **ילדיו (זיווג ראשון):** ר' מנחם מנדל (מילא את מקום אביו כרבה של קוממיות). **ילדיו (זיווג שני):** ר' ישראל יצחק (מרבני ארגון 'תורה ויהדות לעם', יו"ר קרן השביעית וראש כולל במושב קוממיות), מרת חנה דבורה (נישאה לר' יעקב קליין).

בשנת ה'תשכ"ב בעת חקירת רבינו ע"י צוות חוקרים ושוטרים, בעקבות עלילת הדם הידועה מסביב לחטיפת הילד "יוסלה", התבקש להדגים את כתב ידו לצורך בדיקה פוליגרפית. רבינו העלה על הנייר בכתב ידו הקדושה את י"ג העיקרים 'אני מאמין' של הרמב"ם, באומרו: "אולי כשחוקר הפוליגרף יבדוק את השורות האלו, אולי בינתיים יקרא את תוכן הדברים - הלא כשאומרים "אני מאמין" מתחזקת האמונה בלב. אולי יספוג ריח של אמונה".

הילד יוסלה שחמכר שהה זמן מסוים בקוממיות. רבינו חיזק אותו ביהדות, דבר שכמובן אין בו עבירה על החוק. המעלילים רצו לסבך את רבינו בפלילים ולהענישו. הם הוציאו דיבה, כאילו התקיימה אסיפה חשאית בכולל חזו"א בבני-ברק באחד ממוצאי שבתות כדי לדון על חטיפת הילד והסתרתו. הם טענו כי רבינו השתתף באספה. כדי להפריך את העלילה, היה צורך להביא עדים שיאשרו בבית-המשפט, כי רבינו שהה באותו הזמן בקוממיות ולא יצא מתחומי המושבה. אחד העדים היה יהודי מירושלים. אותו יהודי הגיע לפני שבת למושב כדי לאסוף תרומות. באותו מוצ"ש רבינו הלך איתו מבית לבית ושידל את התושבים שיתנדבו לסייע לאיש בעין טובה. דא עקא: האיש היה מפליטי השואה ועוד לא נמחו מזיכרונו איימי הימים הקשים. הוא נרתע מכל פגישה עם חוקרי משטרה ושוטרים וכיו"ב, וסירב להעיד.

רב חשוב ניסה להשפיע עליו שילך להעיד. בתוך דבריו קבע בחומרה: "אם אינך מעיד, הרי אתה חוטא בלאו דאורייתא "אם לא יגיד ונשאר עוונו". רבינו, שהיה נוכח באותו מעמד, מיד קם ואמר: "במטותא, אל יאמר כך. בית-משפט יש לו דין ערכאות. ממילא אין פה שום 'עדות' ולא איסור של 'אם לא יגיד', אין פה אלא בקשה מאיש זה לגרום לי טובה. שיספר את מה שידוע לו". סוף דבר היה שהיהודי לא התגבר על קשייו, והודיע באופן מוחלט שלא ילך להעיד. רבינו מיד פנה אליו בבקשה: **"עשה עכשיו כהבנתך, אבל אל תימנע בגלל כך לבוא שוב אלינו בעתיד לאסוף תרומות, כמו שהיית רגיל עד הנה. אני גם אמשך לעזור לך..."** (מדברי הרה"ג אהרן סורסקי "מרבצי תורה מעולם החסידות")

רבינו נודע במסירותו ובחמלתו לבני הישוב. לפעמים היה עולה במיוחד לירושלים עם שאלה מסובכת בסירכא של ריאה, כשהריאה ביד הקצב שהתלווה אליו, על מנת להכריע בהוראה זו יחד עם הרב מטפליק. השו"ב דכפר אתא ר' חסידא סיפר: "פעמים רבות, הרב שלח אותי לירושלים עם הריאה וביקש שהרב מטפליק יצטרף אליו להכריע בידי טריפות. אחרי שקרא את מכתבו של רבינו וסברותיו בכוחא דהיתרא, הסכים אף הוא להכשיר. כאשר רבינו שמע, כי הסכים עימו הרב מטפליק, הוא התפרץ בבכי וציווה לתת שתיים לירות וחצי צדקה לעניים (בימים ההם היה זה בערך שבועיים פרנסה למשפחה בינונית) ולא התקררה דעתו, עד שקרא מיד לגבאי צדקה ואמר שיחלק את המעות מיד, כדי שיבואו לידי העניים עוד לפני שבת. זאת עשה כדי לכפר על כך, שנאלץ לפסוק נגד דעת הפוסקים המחמירים. לימים גילה לבנו כי בעת שמכריע להקל נגד דעות המחמירים, בשאלה הנוגעת לאחרים נוהג הוא להתענות בצום.

הרב יעקב לורברבוים מליסא זצ"ל: נולד בזבורוב (בוהמיה) בשנת ה'תק"כ (1760). בן למשפחת רבנים מיוחסת ונינו של ה'חכם צבי'. מגדולי חכמי פולין ואשכנז. פוסק ורבה של ליסא (מחשובי מפרשי השולחן ערוך על יורה דעה וחושן משפט). בגיל צעיר התייתם מאביו ומאמו, ואחותו הגדולה קיבלה עליה לפרנסו- אם יתמיד בלימוד התורה. גדל בבית ר' יוסף תאומים. בתחילה כיהן כרב במנוסטריץ'. בשנת ה'תקנ"א (1791) התמנה לרב בקאליש (היה אב"ד בקאליש). בשנת ה'תקס"ט (1809) התמנה לרבה של ליסא. בשנת ה'תקפ"ח (1828) שימש כרב בסטרי שבגליציה (כיום אוקראינה). נפטר ב-כ"ה אייר ה'תקצ"ב (1832) בסטרי. חי כ-72 שנים.

אביו: ר' יעקב משה (רבה של זבורוב. נפטר לפני שנולד רבינו). **מרבותיו:** ר' יוסף תאומים (רבה של בורשטין, קרוב משפחה) ור' משולם איגרא (רבה של פרשבורג). **מתלמידיו:** ר' אליהו גוטמכר (הרב מגרידיץ), ר' צבי הירש קאלישר, ר' משה טורנר (הרב מנשווא), ר' ליב בלקש (רבה של קאשין), ר' שמואל קארו (רבה של צמפלבורג), ר' שרגא פייבל דנציגר מגריצא, ר' זושא מפלוצק (בעל 'תורת ה'הן'), ר' יעקב אהרון (רבה של אלכסנדר), ר' נתן לייב אשכנזי ועוד רבים. **מספריו:** **יחוות דעת**- על שו"ע יורה דעה **ימקור חיים**- שו"ע אורח חיים ועל הט"ז ומגן אברהם **יחיות גיטין**- שו"ע אבן העזר **ייעקב**- שו"ע אבן העזר ועל כתובות **ינתיבות המשפט**- שו"ע חושן משפט והשגות הספר **קצות החושן** של ר' אריה לייב הלר **יאייר נתיב**- תשובות להשגותיו של 'קצות החושן' על 'נתיבות המשפט' **ידרך החיים**- סידור **ימעשה ניסים**- הגדה של פסח **ינחלת יעקב יקהילת יעקב**- הלכות קידושין והלכות יום טוב **יאמת ליעקב**- אגדות הש"ס **יאמרי יושר**- מגילת רות **יתעלמות חכמה**- מגילת קהלת **יצרור המור**- שיר השירים **יפלגי מים**- על מגילת איכה **ימגילת סתרים**- מגילת אסתר.



בעגלה נסעו מספר יהודים. בניהם ישב רבינו לבוש בבגדי עני. איש אינו הכירו. לפתע זעק אחד הנוסעים: **"ארנקי, ארנק המלא בכסף איננו!"**. מיד פרצה המולה בעגלה. זה מאשים את זה, וזה צועק על זה. איש מהנוכחים לא הודה באשמה. רק רבינו ישב בפיתנו. מבטו של בעל הארנק ננעצו באיש העני היושב בפיתנו ונראה כקבצן. "כנשראה שהיהודי הזה גנב את ארנקי! הוא מתעלם מכל הנעשה כאילו אינו יודע מאומה על הגניבה. עיניו נראות חריפות וערמומיות. **"אדוני, אתה לא תתחמק מלתת את הדין על מעשיך!"**. צעק האיש ותפס את רבינו בשרוולו בנחישות.

ברגע שהגיעו לעיר הקרובה, הנוסע לקח את רבינו לבית הדין, בתקווה שהארנק יחזר לידי. שמעו הדינים על גניבת ארנקו ועל חשדותיו בעני שלפניהם. אחרי שמיעת טיעוניו של הנגנב, פנו הדיינים לנאשם בגנבה, וביקשו לשמוע מה יש לו לומר להגנתו. רבינו אמר, כמובן, כי לא היו דברים מעולם. כל העת היה עסוק בלימודו, ולכן לא שמע את הצעקות בעגלה. הדיינים אמרו: **"לפי הדין חייב אתה בשבועה!"**- "אם כך, הבה ונתפשר", אמר רבי יעקב לבעל הארנק הגנוב, **"אשלם לך מחצית מן הסכום שהיה בארנקי!"**. "מה פתאום?!" זעק הנגנב, "גנבת לי סכום גדול ואני רוצה אותו בשלמותו!". "הנה", פנה לדיינים, **"רואים אתם? אם הוא מוכן לשלם-ודאי הוא הגנב. אין ספק בכך!"**.

"אתן לך שלושה רבעים מהסכום", ביקש רבי יעקב, **"העיקר שלא אצטרך להישבע!"**- "תראו תראו, הוא מנסה להרוויח", כעס בעל הארנק, "גנב שכמוך! מה כבר הספקת לעשות בכספי? החזר את הסכום בשלמותו, אינני מותר אפילו על אגורה אחת!". שתיקה השתררה בבית הדין. ניסה רבינו שוב: **"אשלם לך יותר משלושה רבעים, נגיד שמונים אחוזים מהסכום!"**. "בשום פנים ואופן לא אותר! פסק הנגנב, "אתה המנסה להרוויח על חשבונאי?". הדיינים פסקו שאין בררה אחרת וחייבו את הנאשם בשבועה. רבינו הסכים אך ביקשה: **"אני רוצה להתכונן לשבועה כמה דקות"**. נתנו לו הדיינים פסק זמן להתכונן. רבינו פנה לפינת החדר ושקע בתפילה, **כשכל גופו רועד מאימת השבועה**. ראש בית הדין, עקב אחר מעשיו בפליאה. הוא בודאי אדם גדול וצדיק ובטוח שידינו נקיות ואין הוא גנב.

דממה שררה בחדר. פתאום נשמעו צעקות מבחוץ. "הוא נפל, התעלף!". היה זה אחד הנוסעים בעגלה, אשר הגיע למקום וראה את המתרחש באולם בית הדין-ואז התעלף. כאשר העירו אותו והושיבו אותו על כיסא פרץ בכי. **"אני גנבתי את הארנק"**, סיפר בבושת פנים, "כדי שלא יגלו את מעשי-השתתפתי במהומה שהיתה בעגלה. כאשר הגיעו לעיר, תקפו אותי הרהורי חרטה על מעשי ולכן הגעתי לבית הדין להשיב את הגניבה. כשראיתי את הנוסע הזה", הצביע על רבינו, "מתכונן בדחילו ורחימו לשבועה- תקפה אותי בושה נוראה".

פנה אב בית הדין לרבינו וביקש שיגלה את זהותו, רבינו סירב. "אני גוזר עליך בגזרת מרא דאתרא שתגלה את זהותך!" ציווה הרב. רבינו אמר בפשטות: **"שמי יעקב לורברבוים מליסא"**. הרב הבין שלפניו עומד אחד מגדולי הדור, הגאון המפורסם רבי יעקב מליסא החוות דעת! הרב נבהל: "אוי לי שחשדתי בכךם וחייבתי אתכם בשבועה! אנא, מחלו לי", קרא בקול נשבר, "לא הכרתי כי אתם העומדים לפני!". רבינו הרגיע אותו בקול רך: "אינך צריך לבקש מחילה כי לא היית חייב להכירני, ועשית כדון תורה". שאלו רב העיר: "אך יסביר לי רבינו, מדוע הסכים לשלם סכום גדול כל כך ולא הסכים בשום אופן לשלם הכל?". הסביר רבינו: **"העדפתי לתת את כל כספי ובלבד שלא להישבע"**, לכן אמרתי תחילה שאשלם מחצית האבדה- אך בעל הארנק לא הסכים. אמרתי שאשלם שלושה רבעים, וגם לזה הוא לא נענה. אז עשיתי חשבון של כל רכושי, והגעתי למעט פחות משווי הגניבה, אולם ללוות לא רציתי כי ידעתי שאין לי ממה להחזיר. לא היתה לי ברירה אלא להישבע. אבל עזר לי הקב"ה והביא את הגנב שיחזיר את אשר לקח, ונפטרתי מהשבועה!".



הרב חיים חורי זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"ה (1885) בעיר הדיגת שבאי ג'רבה (טוניס). (לאחר שהוריו פנו אל בית-הדין בו הדיין ר' משה בן כמוס מאזוז עמד בראשו מאחר ולא נולדו להם ילדים וביקשו להיפרד. הצדיק בירך ורבינו נולד כעבור שנה). בצעירותו עבד במקביל ללימודי התורה היות ולא רצה להיות מכתרה של תורה עבד בדפוס. בהיותו כבן 18 הוסמך לרבנות והתמנה למורה ושליח ציבור בקהילת גאבס. בהמשך חזר לדיגת והחל לכהן כרב וכדיין. בשנת ה'תרפ"ו (1926) בעקבות עזיבתו של רבה של קהילת גאבס (ר' יצחק בוקבזה שנקרא לשמש כרבה של טריפולי) נקרא למלא את מקומו. התנגד בחריפות לחינוך הצרפתי, דאג לעניי הקהילה. הקים בג'רבה את ישיבת 'תורה וחיים', מוסדות צדקה וחסד. הקפיד להיות תמיד ראשון התורמים ע"מ לשמש דוגמא. **דרשן בחסד עליון. מלומד בניסים. בעל אמונה עצומה לבורא. ענוותן. רבים פנו אליו והצדיק סייע ככל יכולתו.**

השתוקק לקיים את המצוות התלויות בארץ ובשנת ה'תשט"ו (1954, בהיותו כבן 70) עלה לארץ ישראל, התגורר תקופה קצרה בבית בנו (ר' ינון אברהם ברוך שלום) בבני ברק והתיישב בבאר שבע. הוקמה עמותה על שמו העוסקת בהקמת בתי-כנסת ומסייעת במימון ספרי תורה. על שמו נקראו רחובות באשדוד, לוד, אופקים ונתיבות. נפטר ב-כ"ה באייר ה'תשי"ז (1957). חי 72-שנים. ציונו בבית-העלמין בבאר שבע.



סבא: ר' יעקב (מצד אביו), ר' כליפה (מצד אמו). **אביו:** ר' אברהם זקן. **אמו:** מרת סעדונה. **מרבותיו:** ר' משה זקן מאזוז, רבי פראג'י עלוש. **מתלמידיו:** ר' יוסף (סוסו) הכהן, ר' רפאל כ'דיר צבאן. **נשותיו:** בתו של ר' דוד חדאד. **ילדיו:** שתי בנות- מאשתו הראשונה. שבעה בנים וארבע בנות- מאשתו השניה (חלקם נפטרו בגיל צעיר). **בנו:** ר' ינון אברהם ברוך שלום מרבני ישיבת כיסא רחמים. **מספריו:** **ידרך חיים- על התנ"ך והש"ס יחסד ואמת ינפלאות גדולות.** בנוסף נכדו ר' שושן כתב ספר על פועלו של הסבא.



כאשר רבינו נסע במונית מעירו גאבס, בלווית ר' שמואל עידאן צוק"ל, מנהל ישיבת "כסא רחמים" התאחרה השעה זמן תפילת מנחה כמעט עבר. ביקש ר' חיים מהנהג לעצור כמעט, כיוון שזמן התפילה עומד לחלוף. אולם על אף הפצרות חוזרות ונשנות - הנהג לא נעתר. לפתע, **כעבור רגע קל, כבה מנוע המכונית.** ניסה הנהג להתניעה - אך ללא הועיל. ירד הנהג לנסות לאתר את מקור התקלה, ובינתיים ירדו הצדיק ומלווהו להתפלל מנחה בצד הדרך.

לאחר שסיים את תפילתו בכוונה רבה, שאל הרב את נהג הרכב הגוחן על המנוע: "מדוע אינך נוסע?". "עדיין לא הצלחתי לאתר את הקלקול במכונית", השיב הנהג. "אין מה לתקן", אמר הרב, "דבר לא התקלקל. היכנס למכונית וסע לשלום". משך הנהג בכתפיו, הוריד את מכסה המנוע, **ונכנס למכונית והתניעה. המנוע פעל ללא דופי.**

במשך כל הדרך עד שהגיעו לעיר ג'רבה, מחוז חפצם, לא פסק הנהג להתפעל ולהשתומם ואמר, **כי יודע הוא לבטח שאך ורק בגלל סירובו לעצור לצורך התפילה אירעה התקלה, ומבקש הוא סליחה ומחילה.** התנה הצדיק את סליחתו, בכך שהנהג יעצור מעתה לכל יהודי, שיבקש חניה לצורך תפילה. (אור דניאל)

פעם ישב רבינו ולמד. לאחר מספר דקות נשמעה נקישה על הדלת, ונכנס אחד מבני הקהילה כשעל פניו נראו אותות מצוקה. הושיבו הרב, האיר לו פניו וביקש ממנו להירגע ויפרוק את מועקתו. "איך אוכל להירגע", רעד קולו של האיש, "צרה נוראה עומדת להתרגש על ראשי. **במו ידי הבאתי עלי את אסוני!**". "מניין לך שעומדת להתרגש צרה?", הרגיעו הרב, "הן ישועת ה' כהרף עין ואפילו חרב חדה מונחת על הצוואר אין להתייאש מן הרחמים!".

"מניין לי?", חזר האיש כהד על הדברים, "**הרי אני גרמתי לך! מחר תבוא עלי (ל"ע) שואה,** ולא אוכל לעמוד בה אאבד עצמי לדעת ולא אמיט עליי קלון!". "חלילה!", קטע הרב את דבריו, "הירגע, וספר לי מה הבעיה". סיפר האיש שמצבו היה דחוק עד מאוד, והוצרך להלוואה דחופה. פנה הוא אל הבנק, וזה ביקש ערבים. מאחר ולא יכל להשיג ערבים שיסכימו לחתום בעבורו. מאחר שהיה בטוח בעצמו שיוכל להשיב את ההלוואה, הלך הלה וזיף את חתימותיהם של כמה מעשירי העיר".

הבנק קיבל את הערבות והעניק לו את הלוואה. בטוח היה, שיוכל לפרעה. בינתיים הלך מצבו והורע. מחר מגיע יום הפירעון, ואין לא ידו לפרוע את חובו. **הבנק יפנה לערבים, והם יכחישו את דבר הערבות, הזיוף יתגלה, שמו יוקע לדיראון עולם, והוא יאסר ויישפט.** מי יוכל לשאת את הקלון? מי יוכל לשאת את הבושה? מה יהיה עם אישתו, מה עם הילדים? כיצד ילדיו יגיבו כאשר ישמעו כי אביהם גנב? טוב מותו מחייו!

סגר הרב את הגמרא שלפניו, נטל גיליון נייר וביקש מהדובר רשימה מפורטת של הערבים שחתימתם זויפה. "לך לביתך לשלום", אמר לאיש, "ובוא אלי מחר בצהריים". מיד שלח הרב לקרוא לאותם עשירים. נקבצו ובאו תמהים ותוהים. אמר הרב: "קראתיכם לאספה מיוחדת, ותנאי ראשון לה סודיות מוחלטת". הסתקרנו והתחייבו. סיפר להם הרב את הסיפור ואמר: "זהו, עתה יודעים אתם הכול. כל אחד יתן כפי יכולתו, **וגם אני ארים את תרומתי.**"

מיד התחייבו כל אחד והסכום נאסף. שב הרב והזהירם על הסודיות והתפזרו לבתיהם. למחרת, קרא הרב לנאמנו, מסעוד מימון, **נתן בידי השטרות, שנתנו לו אמש, ושלחו אל הבנק לפרוע את חובו של אותו האיש. החזיר הבנק את השטר ואת הערבות.** בצהריים, כשהגיע לבית הרב, **מסר לו הרב את שטרותיו.** נרעש האיש והחל לבכות בכי של אושר ושמחה. הבטיח שלא ישוב עוד על מעשהו והתחייב שכאשר יעזור לו ה' ויצליח את דרכו במסחר יחזיר את הסכום במלאו. (יוסף דעת)

האדמו"ר הרב חיים הגר מקוסוב- נולד בשנת ה'תקנ"ה (1795). כבר מימי ילדותו ניכר, כי לגדולות נוצר. בעודנו תינוק כבר ידע לקרוא "הודו לה' קראו בשמו". לאחר נישואיו היה סמוך על שולחן חותנו בשפיטובקא, שם עלה והתעלה בתורת הנגלה והנסתר. רבינו הסתיר עצמו מעיני כל ומעולם לא התערב בוויכוח הילכתי. איש לא ידע את כוח גדולתו ואת ידיעותיו. לאחר פטירת אביו ב-ט"ו בחשוון ה'תקפ"ו (1825) החל לשמש כאדמו"ר השני בשושלת קוסוב-ויז'ניץ.

צדיקי דורו העריצו אותו ולא חסכו בשבחים על מנת לתאר לעולם איזה צדיק שוכן בתוכו. חריף ובקי בתורה הקדושה. עיקר מהותו הייתה חסידות צרופה באהבת ישראל. ה'חזקה הקדושה' העיד עליו בפרהסיה כי הוא 'נוטר ברית'. כשרצה רבינו להתחבא ולא לשבת ב'מזרח' כראוי לו ולהיותו בן לצדיק מקוסוב, קרא לו ה'חזקה מלובלין' והושיבו בין תלמידיו הגדולים. שימש כגבאי צדקה של ארץ ישראל. **עוד בהיותו ילד קטן זכה לראות את אליהו הנביא. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-כ"ה אייר ה'תרי"ד (1854). חי כ-59 שנים. ציונו בקאסוב.

אביו: האדמו"ר ר' מנחם מנדל מקוסוב. **אימו:** מרת שיינה רחל (בת דודו הרבני החסיד רבי שמואל שמחה זימל מקוסוב). **אישתו:** מרת ציפורה (בתו של רבי יהודה מאיר משפיטובקה, נכדת רבי פנחס מקוריץ). **מרבותיו:** האדמו"רים אביו, ר' מנחם מנדל, ר' אברהם יהושע השיל (ה'אוהב ישראל' מאפטא), ר' יעקב שמעון שפירא מזאסלב (דודו), ר' אריה לייב (ה'סבא משפולין'), ר' בנימין זאב וואלף מז'אברז', ר' יעקב יצחק הורוביץ (ה'חזקה מלובלין'). **מתלמידיו:** ר' אלימלך ויסבלום מרודניק, ר' יצחק אייזיק מזידיטשוב, ר' חיים הלברשטאם ה'דברי חיים' מצאנז, ר' שלמה מסקאהל. **ילדיו:** ר' יעקב שמשון (אדמו"ר בקוסוב), ר' יוסף אלטר (אדמו"ר בראדוביץ), ר' מנחם מנדל (האדמו"ר הראשון מויז'ניץ), מרת יוכבד (נישאה לר' פנחס יוסף שפירא מקוסוב), מרת העניא (נישאה לר' ישראל מקרמניץ), מרת שיינא רחל (נישאה לר' יהושע אלעזר חודורוב מקולומייה). **מספריו:** **יתורת חיים-** דרושים על התורה (הובא לדפוס על ידי נכדיו).

רבינו סיפר לבנו הרה"ק בעל ה'צמח צדיק' זיע"א פעם אחת בשמיני עצרת בעת רצון: "בני, מעודי היה קשה לי מה שאומרים בזמירות של מלווה-מלכה, 'אשרי מי שראה פניו בחלום', הרי מי שלא זכה לראות את אליהו הנביא בהקיץ, כיצד ידע בעת החלום שרואה אותו, הרי הוא לא יודע, כיצד הוא נראה. אבל אני, אם אראה את אליהו הנביא זכור לטוב בחלום, אכיר אותו מיד, כי ראיתי אותו בהקיץ אצל אבי, ומעשה שהיה כך היה: בילדותי הייתי ישן במיטת אבי".

"לילה אחד התעוררתי מהשינה, לקול שיחת אבי עם מאן דהוא. ראיתי, כי איש זקן ופניו מאירות יושב על כיסא אבי, ואילו אבי יושב בצד. כאב לי על כך מאוד- מי הוא זה, אשר מלאו ליבו לעשות כן? לפתע שמעתי את אבי אומר לאורחו: 'אלהו! כאן במיטתי שוכב חיימלאניע שלי, רצוני שתברכו אותו!'. בשומעי כי זה אליהו הנביא, אחזוני אימה ופחד והתכסיתי בשמיכה מעל ראשי. אליהו הנביא ניגש אלי, הניח ידו הקדושות עלי מתחת לשמיכה, וברכני. בינתיים הצצתי מבעד לשמיכה על פניו, וראיתי את פני קודשו. לכן אם אני אראה אותו בחלום- אכיר אותו מיד, שהרי ראיתי אותו גם בהקיץ".

שמחת פורים בקוסוב הייתה מלאת עליצות וחדווה היו מקיימים ממש 'עד דלא ידע'. פעם אחת התחפשו כמה מחסידי קוסוב לשוטרים. כך הלכו ממקום למקום עד בואם אל הרבי. בבית המדרש הם תפסו את אחד מהעניים, שהיו מצויים שם והביאו אותו אל אביו של רבינו. "אין ליהודי זה ת.ז.", ושאלו את הצדיק: "יאמר נא רבינו מה לעשות באיש זה?". אמר להם רבי מנדל: "הביאו אותו לבני רבי חיים. הוא יאמר לכם מה תעשו". עשו כן, אמר להם רבי חיים: "**בכלא יכלא, לא מפני שאין לו ת.ז., אלא מפני שהוא גנב!**".

פרצו ה'שוטרים' בצחוק רב. הם חשבו זאת להלצה מוצלחת של רבי חיים. אולם הם עשו כדבריו. הם סגרו את העני במרתף, והביאו לרבי חיים את המפתח. כך עבר עליהם כל הלילה. בבוקר באו השוטרים וביקשו את המפתח כדי לשחרר את האסיר. להפתעתם, רבי חיים סירב. העני האומלל דפק על הפתח והתחנן שישחררו אותו. אולם רבי חיים לא שעה לבקשות. מצפונם של ה'שוטרים' העיק עליהם; לא רק שאסרו יהודי מסכן במרתף צר, אלא גם מנעו ממנו ללכת לאסוף לעצמו צדקה, ובעיקר בפורים ש"כל הפושט יד נותנים לו". הם ביקשו פעם נוספת בפני רבי חיים שיתן את המפתח, אולם הוא נשאר בשלו. בשושן פורים אחר חצות הגיע לבית המדרש בבהלה יהודי תושב אחד הכפרים הסמוכים: "**אולי ראיתם עני וצורתו כזו? אמש עני זה היה אצלי, ובלכתו גנב חפצים יקרים!**". הבינו הכול כי הכוונה לאותו עני, אשר כלוא במרתף. פתחו את אמתחתו ומצאו בה את כל אשר נגנב. אז ראו כולם, כי רוח ה' התנוססה ברבי חיים.

רבינו נהג לנסוע מדי שנה למרחץ חצי-עמיר הסמוך לאטיניה. במרחץ זה שהה מספר שבועות. פעם בעת שהותו במרחץ, בא אליו יהודי כפרי שגר בכפר הסמוך ובפיו תלונה על הפריץ של כפרו המתאנה לו וגורם צרות צרורות לבני ביתו. אמר לו הרבי: "טוב יהיה שאראה את הפריץ המרושע הזה פנים אל פנים ואז אדע את אשר יש לעשות". שמר הכפרי את הדבר בליבו. הוא התיישב ליד ביתו של הרבי שהיה סמוך למרחץ, שמא יבוא למרחץ גם הפריץ, כאשר הסכין לעשות תמיד. באחד הימים ראה הכפרי את הפריץ נוסע ליד המרחץ במרכבתו המהודרת. מיהר הכפרי אל הרבי וכל עוד נפשו בו זעק: "רבינו הקדוש! הנה הוא, הרי הוא לפניך הפריץ המרושע!". יצא רבינו אל מרפסת ביתו, נעץ עיניו בפריץ ואמר אל הכפרי, שהיה עדיין כולו נרגש מריצתו אל הרבי: "חזור אל ביתך. שוב לא יתאנה לך הפריץ". העידו אלו שהיו עם הרבי במרחץ: אך נעץ הרבי מבטו בפריץ, החלה העגלה שלו לרוץ במהירות עצומה. הם עלו הרים וירדו בקעות והכל במהירות פראית, עד שהעגלה נשברה לרסיסים, הפריץ התרסק לחלוטין, והסוסים ברחו לכל עבר.



חכם הרב שלמה אמסלם זצ"ל - נולד בחודש טבת ה'תר"מ (1880) בעיר מידלאת בין הרי האטלס במרוקו. בתחילת לימודיו למד מפי רבו חכם אברהם עטיה. רבינו עשה חיל בלימודו ועלה במעלות התורה והיראה עד שלא נמצא בעירו מלמד שמתאים לו. רבינו מאותו הזמן ישב בעליית הגג שבבית הוריו, ושם הגה בתורה הקדשה יומם ולילה ביגיעה ובשקידה עצומה. בית הוריו היה בית ועד לחכמים ובו התאכסנו דרך קבע כל השלוחים שבאו מארץ הקודש לעיר מידלאת ורבינו היה לומד גם מפי אותם שד"רים והוסיף עוד על קדושתו. לאחר נישואיו התחיל ללמוד ולהעמיק בתורת הנסתר, והיה בקיא בנגלה ובנסתר.

שמעו של הצעיר המתבודד בעליית בית הוריו, הגיע לאוזניו של רבי מסעוד אביחצירא, בנו בכורו של רבי יעקב ובשנת ה'תרנ"ט (1899), כשהיה בן תשע-עשרה חכם מסעוד אבוחצירא ביקש לראותו. לאחר שבחן את ידיעותיו ודיבר איתו בדברי תורה ובפרט בהלכות איסור והיתר, השתומם מהתפעלותו ומחוכמתו מידיעותיו של רבינו ומיד נתן לו 'כתב סמיכה'. לימים, רבינו התחבר עם בנו של חכם מסעוד אבוחצירא, ה'בבא סאלי' זצ"ל והם היו לומדים יחד וממתיקים סוד.

פעם אחת הגיע חכם רבי מסעוד לעיר מידלאת. כאשר ביקש לשוב לעירו, יצאו בני העיר ללוות אותו. כשהגיע הזמן להיפרד ממנו, החלו בני העיר בוכים וביקשו ממנו שישאר איתם. רבי מסעוד, הסיר את ה'סודרא דרבנן' שעל ראשו, כרך אותו סביב ראשו של רבינו, ואמר להם: "מעתיק רבי שלמה הוא רבכם" ואכן רבינו התחיל לשמש כמנהיג הקהילה. גם עם רבי מאיר אביחצירא, בנו של ה'בבא סאלי', היו לרבינו קשרי הערכה עמוקים. רבי מאיר כיהן כדיין בבית דינו של רבינו, והתבטא על רבינו שהוא 'חד בדרא'. הליכותיו בקודש של רבינו, היו כאחד מהחסידים הראשונים, פרוש ומובדל מכל ענייני העולם הזה ותענוגותיו, וכל מעשיו היו בצנעה וענווה. היה מרבה בטבילות מדי יום וגם אם לשם כך, היה צריך לשבור את שכבת הקרח מעל המים. כשלושים שנה לא אכל מאכלי בשר, ואף משאר המאכלים התנזר, והרבה בתעניות עד שנחלש מאוד. מלומד בניסים.

זמן קצר לאחר פטירת חכם אברהם עטיה רבינו היה חייב להקדיש מזמנו עבור הקהלה. מאז לימד רבינו את העם אורחות חיים ודעת אלוקים, ובני העיר שתנו בצמא את דבריו. זכה לגילוי אליהו הנביא. נפטר ב-כ"ה אייר ה'תשכ"ג (1963). חי כ-83 שנים. בהלווייתו התאספו כל בני העיר, גדולים וקטנים כולל יהודים ושאינם בני ברית. הספידו אותו בקול נהי בכי תמרורים, רבי מאיר אביחצירא (ראב"ד ארפוד בעת ההיא), חתנו ותלמידו, ר' משה עטיה (ראב"ד מידלאת) ור' רפאל בירדוגו (ראב"ד מכנאס). ציונו מידלאת בין הרי האטלס במרוקו. שומר בית-העלמין העיד שבכל ימי השבעה ירד עמוד אש על קברו של רבינו בכל חצות לילה.

אביו: חכם שלמה אמסלם. **אמו:** מרת חנה. **אשתו:** מרת אסתר. **מרבתינו:** חכם אברהם עטיה. **חברותא:** המקובל ר' ישראל אביחצירא (הבבא סאלי). **בנו:** חכם ר' מסעוד. **חתנו:** ר' משה עטיה (ראב"ד מידלאת). **מתלמידיו:** ר' משה עטיה (ראב"ד מידלאת), ר' יהודה חיון. **מספריו:** **בני שלמה** - חידושי על התורה, על ה'נ"ך, חידושי תהילים ועוד (הודפס על ידי בנו רבי מסעוד ונכדו הגה"צ ר' שלמה יעקב, ראש ישיבת 'בני שלמה' בבאר שבע).

דרכו של רבינו היה לקום בחצות הלילה, לומר תיקון חצות ולעסוק בתורה הקדשה בעליית ביתו במידלאת שבמרוקו. תלמידו, רבי יהודה חיון, העיד, כי לא אחת ראה עמוד אש, יורד בחצות לילה מן השמיים על עליית הבית של רבינו בשעה שהצדיק אמר תיקון חצות ולמד.

שכניו סיפרו, שהיו שומעים קול רעש גדול יוצא מחלון חדרו שבעליית ביתו. הם התפלאו מאוד מאחר ולא הבינו מה מקור הרעש שיוצא מחדר הצדיק אך כמובן הם לא העיזו להיכנס לבית-רבינו ולבדוק מה מקורו. פעם אחת היה רעש חזק. אחד השכנים החליט להתלונן בפני רבינו על הרעש שנשמע בשעת לילה מאוחרת ומפריע לו לישון. השכן נכנס לבית הצדיק שהיה פתוח. הוא ניגש את דלת חדרו, סובב את הידית פתח את דלת החדר. לתדהמתו הוא הבחין באור גדול וחזק שבוקע בתוך החדר. הוא הבין כי רבינו הוא צדיק נשגב וכי הם לא מכירים ברום ערכו וכי הוא זכה לראות דבר שהשתיקה יפה לו. תיכף סגר את הדלת בפחד וחרדה, ושב לביתו בשתיקה.

פעם, בשעת רצון, סיפר רבינו על אחת מפעולותיו הנשגבות שהשיג בשעת חצות הלילה בשעת תיקון חצות וכך סיפר: "כאשר היתה בעירנו עצירת גשמים, קמתי באחד הלילות לתיקון חצות. חשבתי לנפשי: 'שעת רצון היא לפניו יתברך, אולי בשעה זו ישמע ה' את פילתי וירחם עלינו'. פתחתי ואמרת ברעותא דליבא פיוט 'ראה בעני עמך, רחם על עולמך'. כשסיימתי, הוצאתי את ידי מן החלון, והנה יורד גשם. השבתי את ידי- ומיד הגשם פסק. הוצאתי שוב את היד, והגשם החל לרדת שוב. השבתי את ידי, ושוב פסק. לא ידעתי מה לעשות. עמדתי באימה ואמרת: 'ריבוננו של עולם, אם כך רצונך, שכאשר אוציא את ידי אז ירד הגשם, מוכן ומזומן אני לעמוד כך כל הלילה כולו, ובלבד שתרחם על בניך רחומיך שהגשם עבורם הוא חיים'. מיד כשסיימתי לומר את דברי, נפתחו ארובות השמים וירד הגשם כל הלילה, מבלי שאצטרך להוציא את ידי". (מעובד מתוך 'כתר מלוכה')

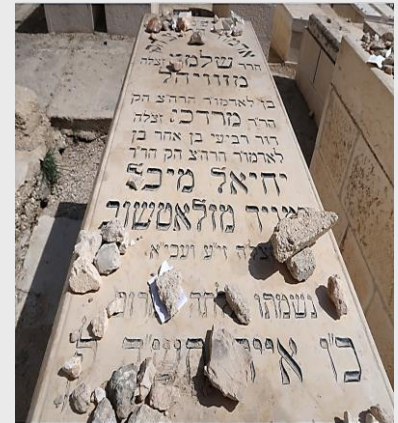


הרה"ק רבי שלמה גולדמן מזוועהיל: נולד בשנת ה'תרכ"ט (1868). כבר מגיל ינקות היה "ניק וחכים" ושמו יצא למרחק כנער חכם פלאי בעל מידות תרומיות ולבטח עתיד הוא לגדולות ונצורות. בשנת ה'תרס"א (1900) עת הגיע לגיל 32 הקים יחד עם אחיו, רבי יחיאל מיכל גולדמן ישיבה גדולה בעיירתו ועמד בראשה. כשפרצה מלחמת העולם הראשונה גילה ר' שלמה גבורה עילאה, הוא עבר בין התושבים לעודדים ולחזק את רוחם, הוא שימש בתקופה קשה זו לאביהם של התושבים ודאג לכל צרכיהם. לאחר לחץ גדול מצד הקומוניסטים, שהצרו את צעדיו בשנת ה'תרפ"ו (1925), עלה הרב לארץ ישראל עם נכדו, רבי מרדכי, לעיר הקודש, ירושלים.



כשירדו מהספינה ביפו, אמר רבי שלמה לנכדו: "אנחנו משליכים את האדמו"רות לים". והוא נהג בצניעות והסתרה גמורה. כך נהג במשך שלוש שנים בהם כילה את חסכוניותו והגיע לפת לחם ממש. הוא השתכן בירושלים בעיר העתיקה, שכר שם דירה קטנה וחי כאחד האדם. במשך כל אותם שלוש שנים הגיעו לירושלים מכתבים ומברקים עבור "האדמו"ר מזוועהיל" אך אין איש יודע, במי מדובר ולאן לשלוח את המכתבים. באותה עת הגיעו לירושלים תיירים מאיזור זוועהיל והמה זיהו מיד את רבם ושמעו יצא בכל רחבי ארץ הקודש. אט-אט צמחה לה חסידות זוועהיל כשמנהיגם, ר' שלמה, מתעקש לנהוג בענווה ובשפלות ונוסע מידי יום באוטובוס.

הרב התגורר בבית פשוט, כמעט בלי ריהוט, בלי שמשים ובלי גבאים. היה צנוע בהליכותיו, וחי חיי צער ופשטות. גאון בנגלה ובנסתר. רבים נהרו אל הרב לברכותיו. ה'אמרי אמת' מגור שלח לו פתקה עם פיידיון בימים הנוראים. רבינו העדיף להתחבר לפשוטי העם ושמו והענווה היו לאחד. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. אוהב הבריות, ועוזר לנרדפים ולנצרכים. נפטר ב-כ"ו אייר ה'תש"ה (1944). חי כ-76 שנים. ציונו בהר-הזיתים. הפורעים הערבים חיללו את המצבות בשנת ה'תש"ח (1947), אך נשאר קברו שלם. המצבה נשברה, ותוקנה בשנת ה'תשכ"ז (1966).



מרבותיו: אביו, ר' מרדכי ור' דוד משה מטשורקוב. **אביו:** ר' מרדכי (משושלת זלאטשוב). **אשתו:** בתו של ר' בן ציון מדוידהרודוק.

יפור מופלא שהתרחש עם הצדיק ר' שלמה גולדמן, שבו ניתן לראות מה רב כוחו של הצדיק במרומים, שהקב"ה רצון יראיו יעשה: מעשה בזוג שלא היו לו ילדים. ערב שבת. האשה, צדקנית, הכינה את כל הדרוש מבעוד מועד. על השולחן נמצאים כל מעדני עולם לקראת שבת המלכה. היא ובעלה הולכים יחד לבית-הכנסת. אחד הגויים, שהתגורר בסמוך, נכנס לשכונה בשעה שכולם היו בבית-הכנסת. בעודו משוטט, ריח מאכלי השבת עלה באפו. נקש הוא על הדלת כדי לבקש להשביע את בטנו ממעדנים אלו. אולם בבית אין איש, אין קול ואין עונה.



לא חשב הלה פעמיים ופרץ לבית. מיד ישב הוא על השולחן והחל לאכול את מעדני השבת: חלה, בשר, סלטים ושאר מאכלים ואף לגם מספר כוסות של יין. עוד העוף בין שיניו, ולפתע הגיעו הזוג לאחר התפילה ופתחו את הדלת ונכנסו. למשמע הדלת הנפתחת ליבו החסיר פעימה, הוא הבין שבעלי-הבית חזרו, ולא רצה בשום אופן שיתפסו אותו בקלקלתו, ובאותו הרגע ביקש להימלט, יתפסו אותו אוכל בביתם. תוך ניסיון ההימלטות, עצם העוף נתקעה בגרונו והוא נפח את נשמתו. כאשר נכנסו הזוג לביתם, גילו לחדרתם את הגוי מוטל ללא רוח-חיים.

מה אפשר לעשות? הרי ברגע שיבואו אנשי השלטונות לביתם, יעלילו עליהם לבטח כי הם הרגו את הגוי! הם הביטו ארוכות זה בפני זו מנסים לחשוב, כיצד יוכלו להימלט מהצרה שהגיחה מאי-שם ונחתה על ראשם. האשה התעשתה לאחר דקות אחדות ואמרה לבעלה: "הרי צדיק גדול יש לנו בעיר. פנה אליו וראה כיצד יוכל להושיענו!".

מיד רץ הבעל אל ביתו של הצדיק. באותו זמן הרב היה בעיצומה של הסעודה. פנה הבעל בחשש מה וסיפר, את מה שאירע עימם. הרב חשב מספר רגעים. אודם עז עטו פני הצדיק ולאחר מכן לקח בידו את אחת הכפות שהייתה מונחת על השולחן. נטל את אחד המאכלים והעלה על הכף ממאכלי השבת ואמר: "קח את הכף. פתח את פיו של הגוי ושים בתוכה את המאכל!".

הבעל לא הבין כיצד כף המאכל יכולה לסייע להם להימלט מצרה זו, אך מאחר שהיה חדור אמונת חכמים רץ מיד לביתו, ועשה כפי שציווהו הצדיק. הביטו הבעל והאשה בפני המת וציפו לבאות. לא חלפו דקות אחדות ולתדהמתם הגוי קם על רגליו. משל מעולם לא קרה לו מאומה. השתעל הלה כדקה והביט היכן הוא נמצא. אותות בלבול ניכרו בפניו ולאחר שניות אחדות יצא מפתח הבית. הבעל החליט, כי רצונו לעקוב ולראות מה יעלה בגורלו של אותו גוי. הוא עקב אחריו מרחוק ורואה, כי הנה עוזב הגוי את שכונת היהודים ופונה לשכונה, שבה התגורר.

כאשר הגיע לפתח אחד הבתים, פתח את הדלת ועוד בטרם הספיק להיכנס לביתו, נפל ארצה. מיד קמה המולה סביבו וניסו להקימו ולעוררו, אך ללא הועיל, הגוי מת והם נאלצו לקבורו! או-אז הבין הבעל, כי למעשה חזו הוא ואשתו במו עיניהם את תחיית המתים, ועד כמה גדול כוחו של הרבי שנתן חיות לגוי, עד שיגיע לפתח ביתו, כדי שחם וחלילה לא יעלילו עלילות עליהם.

○ יפר הישיש ר' אברהם חיים שפילברג בספר "צדיק יסוד עולם": "עבדתי בבתי המלאכה של הרכבת בחיפה, תחת השלטון המנדטורי, כמעט יהודי יחיד בין אלפי עובדים ערבים. כשפרצו פעולות האיבה בשנת ה'תרצ"ו, מצאתי את עצמי מוקף בים של שנהא. מכל עבר שמעתי איומים בגלוי: "נשחוט אותך כמו כלב". הייתי בסכנת חיים. חששתי לגרוע מכל.

כאשר פניתי לאחד מראשי העובדים הערביים להתערב לטובתי, תגובתו המחישה לי את הסכנה, שבה הייתי שרוי: "הם בסך הכל אמרו לשחוט אותך ככלב, הם לא אמרו לשחוט אותך כחזיר, ומה רע בכך?" הגיב לעומתי בחיך שטני. פניתי למנהל הראשי האנגלי, עוררתי בו אהדה, והוא היה נכון לעזור לי. הוא הציע לי להיעדר מדי פעם, וגם יעץ לי להוציא תעודת מחלה, עד יעבור זעם. אך כל זה לא פתר את הבעיה, שכן כל יום שנמצאתי בעבודה ראיתי את המוות לנגד עיני. קמתי ועליתי לאחד הגדולים בירושלים. הוא אמר לי לעשות, מה שעשו אבותינו: יעקב אבינו ומשה רבנו הם ברחו, אין ברירה, עליך לעזוב את העבודה ולהציל את חיך, פיקוח נפש".

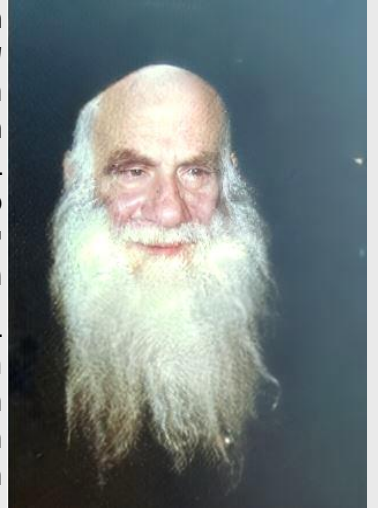
יצאתי אובד עצות, ומצאתי עצמי ממרר בבכי. לא ידעתי, מה אעשה. ודאי שדברי הרב נכונים, אך איך אפרנס את משפחתי? הרבנית אשת הצדיק ראתה אותי ממרר בבכי, ואמרה לי: "לא רחוק מכאן מתגורר 'הזויעה' צדיק', היכנס אליו", יעצה לי. הלכתי לביתו. אשתו אמרה, כי הרבי בכותל המערבי. רצתי דרך השוק, בדרכי שמעתי ערבי אומר לחבריו: 'הנה יהודי, הבה נחסל אותו!'. והנה התערב ערבי אחר: 'אתם רואים שהוא רץ כמו משוגע, עזבו אותו, הוא משוגע...' בחסדי ה' דבריו התקבלו.

כאשר הגעתי לכותל המערבי, עמד הרבי צמוד לכותל והתפלל. שטחתי את סיפורי לפניו, אך נראה היה, כי אין הוא שם לב אלי, כך היה גם כל הדרך חזרה, אני מדבר והרבי שותק. כאשר הגענו הביתה הרבי התיישב והחל ללמוד, ואני שוב מנסה לעורר את תשומת ליבו, אך ללא הועיל. אחזתי בבגדו והתחלתי בוכה: "רבי הושיעה, אני בצרה. הושיעה לי". עתה נפנה אלי הרבי, הרים את ראשו, שקע לרגע במחשבה פתח ספר, ואז נתן מכת יד על השולחן וקרא: "מה יש לך לפחד? מי שיגע בך יהיה לו סוף שחור. אין מה לפחד!" הרגשתי אדם אחר. למחרת התייצבתי לעבודתי. כשהגעתי למקום, איך שנכנסתי לבית המלאכה, אחד העובדים הנחית מהלומת אגרוף בפני.

"הוי רבי", העליתי בשפתי את הבטחתי של אותו רבי טהור, בראותי את הסכנה, שבה אני נמצא, "ריבונו של עולם הושיעה אותי בזכות הצדיק". הערבי שהיכה בי החל חוזר על עקבותיו, והנה זו לא גוזמה! הוא הספיק לצעוד ארבעה צעדים לא יותר... ונפל על עורפו ונשאר שוכב. כולם מיהרו להרימו אך הוא לא הגיב כלל... הזעיקו אמבולנס ולקחו אותו במהירות לבית החולים. לא ארכה השעה ובבתי המלאכה פשטה השמועה, שאותו מחמוד מת משטף דם במוח...ומאז המשכתי לעבוד בין אלפי עובדים ערבים, ועד לפרישתי לפנסיה איש לא העיז לגעת בי, איש לא נקף אצבע כנגדי..."

○ יפר הצדיק הנסתר רבי יוסף וולטוך זצוק"ל, על קדושתו של הרב, כי בשעה שליווה את הצדיק לאחר פטירתו, כאשר הגיעה המיטה של רבי שלמה מזוועהיל, ראה עמוד אש היורד מהשמיים עד למיטה הנישאת למקום הקבורה. זכות קודשו תגן עלינו.

הגאון השקדן רבי עמרם ציון חי אזולאי זצ"ל - נולד ב-ב' ניסן ה'תרע"ט (1918) לאחר שנות עקרות רבות ותפילה נרגשת על ציונו של רבי עמרם בן דיוואן שבמרקו. נקרא ע"ש הצדיק ר' עמרם בן דיוואן והוסיפו לו את השם **ציון** - סגולה לתינוק שמתו אחיו וכן את השם **חי** כסגולה לחיים. בהיותו כבן חמש עלו הוריו לארץ. הפרנסה לא הייתה מצויה, והם חיו בעוני ובמחסור. בשנת ה'תרפ"ה (1924) התגוררו בחצר ישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה. כשגדל למד בתלמוד תורה של עדת המערבים ובסיום לימודיו בת"ת, נכנס לישיבת 'פורת יוסף'. בתחילת דרכו בישיבה, התקשה בהבנת הסוגיות והיו מהרבנים שביקשו לעכבו מלעלות כיתה.



באחת הפעמים, לאחר עמל אינסופי, חש עצמו קרוב לאפיסת כוחות. סבר, שבית המדרש ריק. פתח את ארון הקודש ופרץ בבכי מטלטל. "ריבונו של עולם, אני רוצה לדעת את תורתך הקדושה! לא רוצה להיות עם הארץ! עמרם רוצה ללמוד תורה". חבריו מאותה תקופה מעידים כי מאותו עת השתנה לבלי הכר. מעיינות החוכמה שפעו במוחו. שקדנותו הייתה מופלאה, עד שבירושלים היו אומרים בדרך צחות כי **מן הסתם מתחת ספסלו של רבינו כבר התהווה בור**, מרוב השנים שישב ועמל שם ללא הפסק. כונה 'המתמיד של פורת יוסף'. מעולם לא יצא לנפוש.

בשנת ה'תשכ"א (1960) קיבל את משרת הדיינות בעיה"ק צפת ת"ו. לאחר מכן בחיפה ולבסוף שימש כדיין בתל אביב. הסיר את משקפיו בלכתו בדרך ונמנע מלהגביה את מבטו. היה מנסה להשכין שלום בין הצדדים בכל כוחו. גאון בנגלה ובנסתר. סלד מהשררה והכבוד. עד שנת ה'תשכ"ז (1966) למד בבית הכנסת 'אהלי יעקב' בשכונת זיכרון משה בירושלים והיה לומד ברצף במשך עשר שעות תמימות. בתקופה זו סיים את הש"ס עשר פעמים. בהמשך עבר לבני ברק שם קבע את לימודו בישיבת 'אור התורה'. הזדכך בייסורים ונפטר ב-כ"ו אייר ליל ספירת 'יסוד שביסוד' ה'תשנ"ט (1999). חי כ-81 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.



אביו: הגאון המקובל ר' שלום מרדכי (שימש אב"ד לעדת המערבים וחבר בית הדין הגדול לערעורים). **אימו:** מרת חיה עיישה (מצאצאי צדוק כהן גדול). **אשתו:** מרת רחל אלקיים. **מרבתי:** הגאון ר' שמואל עזראן, הגאון ר' עזרא עטיה, הגאון ר' משה עדס, הגאון ר' יעקב עדס. **חברות:** הגאון ר' שלום כהן, הגאון ר' יעקב כהן, הגאון ר' ישועה עטיה (קבלה), הגאון ר' בן ציון אטון, הגאון ר' אריה לוי, הגאון ר' חיים קניבסקי. **מתלמידי:** הגאון ר' מרדכי אליהו. **ילדיו:** מרת נצחיה (נישאה לגאון ר' יעקב יוסף), מרת סימה (נישאה לגאון ר' יעקב טראב), מרת ברכה רוח, ר' שלום

להלן סיפורים המובאים מתוך 'עבדך בן אמתך' שכתבם הנכד, ר' יהונתן ומהם ניתן ללמוד מעט על רבינו: פעם לקח בנו, ר' שלום את רבינו לתל אביב לגה"צ רבי שמעון חירארי זצ"ל, בעל השערי שמעון' כדי לערוך הכרות בין שני הגאונים הצדיקים ושיברכו זה את זה. כאשר יצאו, הצביע רבינו על עקב נעלו של ר' שמעון והפטיר: "שם אני נמצא...". כך הראה ביטול מוחלט של כל ישותו כשראה ת"ח.

אחד מתלמידי הישיבה הצעירים באותם הזמנים היה הגאון המקובל ר' מרדכי אליהו, שהיה מוכשר ובעל מרץ, הוא חיפש מי שילמד אותו חושן משפט ואיווה לו למורה את רבינו. הצדיק הסכים וקבע עימו סדרי לימוד בחברותא בהם לימד אותו את כל תורת חושן משפט, עד שהיה רבי מרדכי מוכן לבחינות. בהגיע העת נבחן רבי מרדכי בהצלחה ובסיוע הראש"ל רבי יצחק נסים התמנה לדיין בישראל ושפט את ישראל בצדק.

כל זמן הלימודים היה התלמיד רבי מרדכי אליהו תמה: "איך זה שרבי עמרם הבקי כל כך בסבכי השיטות אינו ניגש בעצמו לבחינות?". הוא שוחח עימו על כך ורבינו דחה אותו בלך ושוב. **נפשו התאוותה לשקוד על התורה ולא להיות דיין.** קם רבי מרדכי ועשה מעשה נועז. הוא הלך ונרשם לבחינות של הרבנות בשמו של רבינו, ואף חתם במקומו. כאשר קרב מועד הבחינה ניגש אל רבינו ואמר לו מה שעשה.

ר' עמרם ההמום ניסה לסרב, אבל בעצת אשתו הרבנית שהתלוננה על המחסור בבית, ואמרה: "מה בכך שתבחן, ואחר כך תחליט". ניגש והתכונן לבחינות הדיינות בשינון יסודי. טרם כל מבחן היה מתפלל לה' בדמעות ובתחנונים, לבל יבייש את אביו הגדול, הדיין הנודע ר' שלום אזולאי זצוק"ל. גם לאחר שעבר את הבחינה בידיעה מקפת ויסודית, לא התאוה למשרה ורבנות. הוא ביקש להמשיך ולשבת בשלווה ולשקוד על תלמודו האהוב.

○ יפרה רעייתו לחתן נכדתה הגאון רבי אברהם בן חיים שליט"א: "שנתיים קודם פרישת רבי עמרם לפנסיה, הגיעה לו הצעה מפתה להתמנות כאב"ד בתל אביב, דבר שיגדיל את משכורתו ואת הפנסיה שלו לשארית חייו. מה גם שבזה יוכל להאריך את ימי משרתו ולדחות את פרישתו לפנסיה. רבי עמרם סירב בכל תוקף. הוא טען בכאבו: **"בגלל דאגתך לפרנסה התמנית לדיין ויצאתי 'בטלן', היה לי מספיק... רצוני להשלים את הזמן הקצוב לי ולחזור לתלמודי..."**

גאוני דורו דיברו רבות בשבחו. חכם יהודה צדקה התבטא: **"אם אפגוש ברבי עמרם ברחוב, לא אברך אותו ב'שלום' בקול רם, משום שייאלץ לענות לי, ובוודאי יש בכך משום 'ביטול תורה'"**. חכם בן ציון אבא שאול אמר: "שווה לבוא לבני ברק רק בכדי לחזות בפני קודשו של רבי עמרם". ואף מרן הראש"ל רבינו עובדיה יוסף, היה נרגש כולו, כאשר היה נפגש עם רבי עמרם: **"באנו לקבל פני שכינה!"**, אמר. תודתנו לנכדו, הרב יהונתן יוסף על ששלח לנו את החומר

המקובל הרב משה חיים לוצאטו זצ"ל המכונה הרמח"ל - נולד בשנת ה'תס"ז (1707) בעיר פדובה שבאיטליה. עוד בנעורו התגלו בו כישרונות גאוניים. כשהיה בן 14 שנים היה בקי בכל חדרי התורה. תנ"ך, ש"ס בבלי וירושלמי היו שגורים על לשונו. היה בקי בכל כתבי רבינו האריז"ל בעל-פה. רבינו הסתיר את ידיעותיו. גם אביו ורבו לא ידעו מגדולתו וחכמתו. כשהיה כבן 17 שנה חיבר את הספר 'לשון למודים' על חכמת המליצה לתיקון הלשון. גדולי דורו התפלאו מאוד על גודל חכמתו. כאשר רבו, ר' ישעיהו עזב לריגיו, רבינו התפרסם בפדובה וישמו וטבעו יצא בעולם. הגאון ר' שמואל מרדכי גירונדי מרבני פדובה כתב על רבינו: "התנהג בחסידות וקדושה גדולה. מראהו כמלאך האלוקים נורא מאוד". בגיל 20 זכה למגיד מהשמיים. בהמשך זכה לגילוי אליהו הנביא. נשמות קדושות רבות גילו לו רזי תורה והוא כתב אותם בספרו 'זוהר תניינא'. רבינו קיבץ סביבו חבורת תלמידים מופלגים בתורה, בש"ס ופוסקים שירתם קדמה לחכמתם. הם נקראו בשם 'מבקשי השם'. רבינו השפיע עליהם מחכמתו. לימד אותם תודה עד שהתעלו במעלות רמות.

באותה התקופה רבני איטליה הפכו לחשדנים בשל תנועת השבתאות. הם חשדו כי רבינו הוא שבתאי. מגבלות רבות הונחתו על רבינו. כאשר רבינו הגיע לפרנקפורט הוא זומן לביה"ד. כתביו הוכרזו ככפירה וחלקם נשרפו. בשנת ה'תצ"ה (1735) עזב את עירו כדי לעלות לארץ. בהתחלה עבר בריגיו, בהמשך התיישב באמשטרדם שבהולנד. שם קיבלו אותו בכבוד גדול. רבינו לא רצה להתפרנס מהתורה ולכן התפרנס מליטוש יהלומים ואת רוב שעות היום עסק בתורה. תלמידו המקובל ר' יצחק לאמפורנטי העיד עליו: "בעיני ראיתי את רבינו כותב סודות כהרף עין ממלא דף גדול, מה שבשר ודם יכול לעשות רק בסייעתא דשמיא ודרך נס". בשנת ה'תק"ג (1743) עלה לארץ עם אשתו ובנו. בהתחלה היה בעכו ובהמשך עבר לירושלים. כאשר פרצה המגפה, חזר לעכו. המגפה הגיעה גם לשם. נפטר ב-כ"ו אייר ה'תק"ד (1744) או ה'תק"ו (1746). חי כ-37 או 39 שנים. נפטר בעכו. אחר פטירתו, רבו הגה"ק ר' ישעיהו באסאן התבטא עליו: "שהיה ניצוץ נשמת משה רבינו". יש מחלוקת על מקום קבורתו. כיום קיימים ציונים בטבריה ובכפר יאסיף.

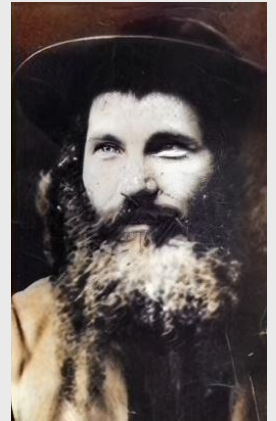
אביו: ר' יעקב חי (היה סוחר ות"ח. מכניס אורחים ומפורסם מאוד במעשיו הטובים). **אמו:** מרת ולדיאמנטי. **אשתו:** מרת ציפורה (בת הגאון המקובל ר' דוד פינצו, אב"ד מנטובה). **מרבותיו:** המקובלים הגאונים ר' ישעיהו באסאן (מח"ס שו"ת 'לחמי תודה'), ר' בנימין הכהן מריגיו (תלמיד המקובל רבי משה זכות). **מתלמידיו:** המקובלים הגאונים ר' יקותיאל גורדון, ר' יוסף אירגאס (מח"ס 'שומר אמונים'), ר' יצחק לאמפורנטי (מח"ס 'פחד יצחק'), ר' ישראל קמחי (מח"ס 'עבודת ישראל'), ר' משה דוד ואלי, ר' ישראל חזקיה טריויס, ר' יצחק מריני, ר' יעקב ישראל חזק, ר' שלמה דינה, ר' מיכאל טירני, ר' יעקב חיים קסטיל פרנקו. **מספריו:** רבינו כתב כ-80 ספרים. כיום נשארו רק כ-40 ספרים, ביניהם: **מסילת ישרים** - מוסר **ידרך ה'** - השקפה יוחס האדם לעולם על ידי קיום מצוות **מאמר העיקרים** - תמצית מספר 'דרך השם' **ידרך חכמה** - תכלית לימוד תורה **ידרך עץ החיים** - הקדמה לחשיבות לימוד חכמת האמת **ידרך תבונות** - הדרכה בלימוד התלמוד **ידעת תבונות** - דיונים בקבלה **קל"ח פתחי חכמה** - יסודות בקבלה **אדיר במרום** - פירוש לאידרא רבא **משכני עליון** - תיאור בית המקדש השלישי על פי הקבלה **האילן הקדוש** - תמצית מדברי האר"י בסדר השתלשלות העולמות **פתחי חכמה ודעת** - כללים בקבלה **תיקונים חדשים** - מקביל לתיקוני הזוהר **יקיצור כוונות** - סיכום תמציתי של כוונת האר"י לתפילה ועוד ספרים רבים. בנוסף חיבר 150 מזמורים דוגמת מזמורי ספר תהילים.

כאשר רבינו היה כבן 20 שנה בלבד, בר"ח סיוון ה'תפ"ז, בעודו עוסק בתורה הקדושה הוא עשה ייחודים עד שנפלה עליו תרדמה. לפתע נשמע קול: "ירדתי לגלות את רזי הסודות של המלך הקדוש". הקול נשמע מתוך פיו. רבינו שאל: "מי אתה?". התשובה שקיבל היתה: "אני מלאך מגיד מהשמיים!". באותו היום המגיד מסר לו אלו ייחודים עליו לייחד בכל יום. לאחר כשלושה חודשים המגיד נתן לו תיקונים פרטיים לעשות בכל יום כדי שיזכה לגילוי אליהו. המגיד ציווה עליו לחבר ספר על קהלת ופירש לו את סוד הפסוקים. בכל יום המגיד גילה לו סודות והדרכות קדושות. במשך הזמן רבינו זכה לגילוי אליהו הנביא ועוד גילויים נוראיים. רבינו סיפר שבזמן שנפול על פניו (כחצי שעה) הוא רואה את הנשמות הקדושות כאילו מתוך חלון בצורת אדם. לאחר מכן כתב במהירות את סודות התורה שהתגלו לו. תלמידו הגאון ר' יקותיאל גורדון העיד כי המגיד התגלה לרבינו במשך כשנתיים וחצי והרבה נשמות קדושות גילו לו רזי תורה, והוא כתב על פיהם סודות נוראים וקרא לספר זוהר תניינא.

באחד הימים הבעל-שם טוב הקדוש ישב עם גיסו, הגאון ר' גרשון מקיטוב. לפתע הבעש"ט הקדוש אמר: "אני רואה שחכם ממדינת המערב הגיע לארץ ישראל. הוא ניצוץ של משיח. גאון בנגלה ובנסתר". הבעש"ט הקדוש אמר לאחר כשנה: "אני כבר לא רואה את החכם בארץ, כנראה שנפטר". הגיס כתב את התאריך כדי שיוכל לברר את העניין. לאחר מספר שנים ר' גרשון עלה לארץ ישראל. כאשר הגיע לעכו שאל: "האם הגיע לעירכם צדיק וחכם גדול שנפטר לפני ארבע שנים בדיוק?". החכמים התפלאו ואמרו: "אכן, חכם גדול הגיע אלינו. מניין ידעת זאת?". ר' גרשון סיפר כי גיסו, הבעש"ט הקדוש סיפר לו. החכמים השיבו כי הגיע רב מושלם בכל המעלות, גאון בנגלה ובנסתר. אבל לאחר שנה אחת בלבד פרצה מגפה ל"ע. הוא, אשתו ובנו נפטרו לבית-עולמם.



האדמו"ר הרב אליעזר זאב רוזנבאום מקרטשניף הי"ד- נולד בשנת ה'תר"מ (1879) בעיר יאס לאחר שלוש בנות שנולדו לפניו. אבא של רבינו התפלל תדיר וביקש להיפקד בבן זכר. בעת שהשתטח על ציון הרה"ק רבי אליעזר זאב מבוטשעטש זצ"ל הבטיח כי אם יוולד לו בן, יקרא לו על שמו. ואכן קרא בברית אליעזר זאב. בנוסף לאחר הברית אמר לרבנית: שמו אליעזר – 'אלוקי אבי בעזרי'. כבר בצעירותו ניכר כי לגדולות נועד. כשהיה כבן שמונה שנים כבר למד 'שולחן ערוך' 'יורה דעה' הלכות מליחה, כשהוא מחדש על כך גם בדרך סוד. לפני שמלאו לו 17 שנים התחיל לשמש כרבי בעיר נדבורנה, כשאביו מברכו "שה' יתברך ישמע בקולך ויעשה רצונך".



כאן התגלתה התמדתו שהקדיש כל רגע ללימוד התורה הקדושה, הן בנגלה והן בנסתר. במשך עשר שנים התפרסם למרחקים. אדמו"רים וגדולים בתורה הצטופפו בצילו. ענוותן מופלא. בשנת ה'תרס"ח (1908), לאחר פטירת אביו התחיל למלא את מקומו כאדמו"ר בקרטשניף. אלפי חסידים ובעלי בתים והמון עם באו לחסות בצל כנפיו. נודע כפועל ישועות בקרב הארץ. נודע בתפילותיו הנלהבות. הכנסת האורחים שלו היתה מופלאה. התייחס לכל אורח כאילו היה אליהו הנביא או אחד מגדולי הצדיקים.



בזמן מלחמת העולם הראשונה סייע לעריקים שנמלטו מאימת הצבא לחסות בביתו, למרות הסיכון הרב שהיה בכך, שכן בשעת מלחמה העריק וכן המסתיר דינם למיתה. לאחר מלחמת העולם הראשונה עבר לסיגט. כשהנאצים ימ"ש עלו לשלטון, הזהירו את רבינו בעוד מועד וביקשו לסדר לו דרך מילוט. אבל הוא סירב בתוקף. גם כשהוצע לו ע"י ראש השלטון המקומי להבריחו למקום מבטחים, סירב להצלתו האישית ונשאר במסירות נפש עם עדתו. כאשר הובל לגיא ההריגה, הכריז בקול גדול: "הריני מוסר מודעה כי אינני מרפה עצמי אף לרגע אחדמאת השם יתברך". ב-כ"ז אייר ה'תש"ד (1944), שבת קודש פרשת בחוקתי, נרצח על קידוש השם באושוויץ הי"ד יחד עם בני משפחתו ועדתו. חי כ-65 שנים.

סבו (מצד אביו): האדמו"ר הרה"ק ר' מרדכי לייפר מנדבורנה. **אביו:** האדמו"ר הרה"ק רבי מאיר מקרטשניף. **אימו:** מרת שפרה (בת הרה"ק ר' יחיאל מדוריהו). **מרביתיו:** אביו, האדמו"ר ר' מאיר, סבו, האדמו"ר הרה"ק ר' מרדכי לייפר מנדבורנה. **אשתו:** מרת חיה בלה (רבי ניסן לנגויער אב"ד נדבורנה). **ילדיו:** הגאונים האדמו"רים ר' ניסן חיים הי"ד (אב"ד בדאדשין-דרהוביטש), ר' שמואל שמלקה מביטשקוב הי"ד, ר' מרדכי מפעסט הי"ד, ר' מאיר (מו"ץ בסטמאר) הי"ד, ר' דוד משה מקרטשניף-רחובות, מרת סימה רייזל (נישאה לאדמו"ר ר' חיים מרדכי רוזנבאום-ה'דבר חיים' מנדבדנה). **מספריו:** **ירזא דשבת-** דברי תורתו וסיפורים על הצדיק.

בנו, הרה"ק רבי דוד משה זיע"א סיפר ששמע את הסיפור מפי אימו הרבנית ע"ה, וכך סיפר: "את הסיפור הזה שמעתי הרבה פעמים מאימי הצדקת ע"ה. בצעירותו, היו רבינו ומשפחתו גרים בעיר מיאלן. פעם כשנסעו לקרטשניף לבית אביו, הרה"ק רבי מאיר זיע"א, מגיפה קשה פרצה בעיר מיאלן. כשנלכדו נודע על כך, אמר לרבנית שהוא מוכרח לחזור ולהגיע עוד באותו יום לעירו מיאלן.

כששמעה זאת, הרבנית פרצה בבכי ואמרה: "איך ניסע לשם עם ילדים קטנים, בשעה שמתחוללת שם מגיפה נוראה ל"ע? הרי יש בזה סכנת נפשות!?!". זקיני הרה"ק רבי מאיר אמר לאימי כי אם אבי, הרה"ק רבי אליעזר זאב, רוצה לנסוע, הם יכולים לנסוע ואינה צריכה לפחד. כך היה. הם ארזו את חפציהם ונסעו.

היה זה יום תענית-אסתר. כשהגיעו לעירם מיאלן, תושבי העיר יצאו לקראתו בבכיות, צעקות ותחנונים שהרבי יתפלל עבורם שיושעו. אבי אמר: "מה שיהיה עד קריאת המגילה אינני יודע. אבל זאת אני מבטיח לכם, שכאשר אתחיל לקרוא את המגילה, המגיפה תעצר ולא ישמע עוד שוד ושבר". כך היה, משעה שרבינו התחיל לקרוא את המגילה, לא נשמע שום מקרה נוסף.

פעם אחת אברך נלקח מעיר אחת למחנה הצבא סמוך לעיר סיגט. כשנודע לו על רבינו, יצא בהיחבא ובא להתפלל בבית מדרשו של הצדיק. כשסיפרו לרבינו בבהלה על החייל שהגיע, הצדיק לא הגיב והמשיך בתפילתו. לאחר התפילה החייל ניגש וביקש ברכה מרבינו. הצדיק בירכו שבקרב ישתחרר מהצבא. אותו אברך סיפר שבאותו יום אחרי חצות הלילה, אדם אחד העיר אותי ושאל מה המספר הצבאי שלי. כשאמרתי לו את המספר הצבאי שלי אמר שהמפקד קורא לי. כשהגעתי למפקד, אמר לי שאני משוחרר.

רבינו אחז במידתו של אברהם אבינו ע"ה בהכנסת אורחים וקיום מצווה זו עד כדי מסירות נפש. ביתו היה פתוח לרווחה לכל עובר ודורש. בחורים, שלמדו בישיבות שונות בסיגט, ולעיתים רעבו ללחם, כי לא היה די להם במה שסעדו לעיתים בבתיהם של בעלי-בתים מקומיים, היו באים לביתו של רבינו ומוצאים שם מזון ומשקה מוכנים לכל דכפין. דורשי רשומות היו אומרים, כי "אליעזר זאב" בגימטריה "אברהם אבינו" (עם האותיות והכולל).

בימי חורפו קרה שהיום העריב ועדיין לא אכל. הרבנית הצדקנית מרת חיה בלה הכינה את מאכלו לעת ערב. והנה עני נכנס וביקש להשיב את נפשו. מכיוון שלחלק את הסעודה לשניים לא היה בה מספיק, רבינו ציווה להגיש לעני את הסעודה שהוכנה עבורו ולא אכל אותו יום. לימים עלה ונתעלה וביתו נהיה לבית המלכות. אז סעדו על שולחנו עשרות יהודים מדי יום, כל אחד כרצונו ומאוויו בכל עת ועונה.

מסופר על יהודי שנסע ברכבת. אחד השוטרים פנה אליו וביקש לראות את המסמכים שלו. מכיוון שלא היו לו, קפץ מהרכבת, ברח לחצר של רבינו והתחבא בביתו. השוטרים רדפו אחריו. באותו זמן היו במקום עשרות עריקים שהתחבאו אצל רבינו. הסכנה להתגלות על ידי השוטרים היתה גדולה מאוד, גם לעריקים וגם לרבינו. השוטרים נכנסו למקום ובדרך נס לא ראו ולא מצאו אף אחד מהאנשים אשר התחבאו בבית-רבינו.

הצדיק הרב פנחס הכהן רבין זצ"ל המכונה 'רבי פנחס הגדול' - נולד בחודש סיוון ה'תקמ"ח (1788) בבוכרה. אביו היה מורה צדק בבגדאד ובא לבוכרה לשמש שם כרב ומו"צ. אביו סירב להתפרנס מהרבנות והיה משתכר כצובע חוטי משי ואורג בדים. בתחילה למד אצל אביו ובהיותו בגיל שמונה שנים הכניסו אביו לישיבתו של הגאון ר' יוסף מאמאן 'המערבי', והיה אחד מן התלמידים הראשונים שפקדו את ישיבתו. ב-כ"ג כסליו ה'תקפ"ג (1822) והוא בן שלושים-וחמש שנים בלבד נפטר רבו, ר' יוסף המערבי. רבינו הוא מונה לשמש כרבה של בוכרה על פי צוואת רבו, ואכן הוא שימש כדיין והרב הראשי של יהדות בוכרה, וכל חבל טורקסטן, טג'קיסטן ואוזבקיסטן. הנהיג את הקהילה מבחינה רוחנית. כרב ראשי עמד בראש הישיבה, בראש בית הדין ובראש מערכת השחיטה. סייעו לו קבוצת חכמים 'שבעת טובי העיר' של הקהילה וכן הרב פנחס 'הקטן' (נישא למרים, בתו של הרב מאמאן, ועסק בניהול העניינים החומריים של הקהילה). **בעל מופת. נפגש עם אליהו הנביא.**



בשנת ה'תק"ח (1839) נאלצו יהודי משהד לבחור להתאסלם או למות. רבים מהם ברחו וחלקם הגיעו לבוכרה. רבינו השתדל למענם, כאשר פנה לאמיר וביקש שיאפשר להם להיכנס לעיר ולהעניק להם את חסותו.

האמיר נענה לבקשה בשל הערכתו הרבה לרבינו. נפטר בערב ר"ח סיוון, כ"ט אייר ה'תרי"ח (1858). חי כ-70 שנים. ציונו בבוכרה. בנו, ר' יצחק חיים היה בן שמונה בפטירת אביו והקהילה מינתה את הרב יוסף בן באבא לראש הישיבה. כשמלאו לבנו ר' יצחק חיים שמונה-עשרה, מינו אותו לשמש כאב"ד וראש הישיבה.

אביו: חכם ר' יצחק (שימש כמורה צדק בבגדאד ומו"צ בבוכרה). **אימו:** מרת שרה. **נשותיו:** מרת רחל (זיווג ראשון), מרת רבקה (זיווג שני). **מרבותיו:** הגאונים אביו, ר' יצחק, ר' יוסף מאמאן. **מתלמידיו:** הגאונים ר' דוד 'מלמד' חפץ ור' יוסף כוג'הינוף. **ילדיו (מאשתו הראשונה):** מרת לאו, מרת שרה. **ילדיו (מאשתו השנייה):** הגאון ר' יצחק חיים (שימש אחריו כדיין וראש ישיבה. רבה של בוכרה וגליליתיה משנת ה'תרכ"ו ועד לפטירתו בג' בסיוון ה'תרנ"ו). נישא למרת יוכבד, נכדתו של הרב מאמאן, רבו של אביו. בביתו התקיימה הישיבה המרכזית להכשרת רבנים, מורים ושוחטים).

באחד הימים הבחין רבי פנחס הכהן רבין זצ"ל, רבה של יהודה בוכרה, בלוויה של אישה יהודייה. שאל רבינו את המלווים: "להיכן מובילים אותה?". הם השיבו לו: "לעבר בית-החיים". השיב להם רבינו: "טעות בידכם. האישה לא נפטרה אלא חיה. עשו לה הקזת דם ותחיה". מיד עשו לה כדברי הרב, והאישה קמה ועמדה על רגליה. הדבר התפרסם והגיע עד ארמון האמיר.

כששמע את הדברים זימן אליו את ר' פנחס ושאל אותו: "מהיכן ידע כבודו, כי האישה אינה מתה?". השיב לו הרב: "חבר שלי אמר לי". שאל האמיר: "והיכן מקומו של חברך זה?". ענה: "הוא יבוא אלי במוצאי שבת קודש". ציווה עליו האמיר: "אמור לו שהמלך מעוניין לראותו. ואילו אתה, בא אלי ביום ראשון בבוקר!". השיב ר' פנחס: "כדברך אדוני המלך". במוצאי שבת קודש לא בא 'החבר' לרבי פנחס כמדי שבוע.

ר' פנחס הלך אל חבריו, שני צדיקי הדור בבוכרה - מולא מור ומולא חלפתא, ושאל אותם: "מדוע לא הגיע אלי אליהו הנביא ה'ה' הללו ענו לו: "אליהו הנביא כועס עליך מאחר שקראת לו 'חבר'. היית צריך לכנותו: 'רבי ומורי'. אבל דע לך, שאף על פי כן, מסר לנו אליהו הנביא כי מחר בבוקר תלך אל המלך כאשר הבטחת לו, והוא יצטרף אליך". בשעות הבוקר השקיף האמיר מארמונו וראה את רבי פנחס מגיע, ומעל ראשו מרחפת עננת אש. חשש המלך פן רבינו ישרוף את ארמונו, ושלה לר' פנחס לומר לחברו, שילך ולא יכנס לארמון, והוא יבוא לארמון לבדו. כאשר נכנס ר' פנחס לארמון אמר לו האמיר: "את 'חברך' ראיתי, אשרך שזכית לכך". ושלה אותו מפניו בכבוד גדול. (מעובד מתוך 'ליקוטי ניסים')

הסיבה שהוצמד לשמו את הכינוי: 'רבי פנחס הגדול' כפי המסופר במסורת העדה, שהאמיר - שליטה של בוכארה, היה מוסלמי קנאי. על פי דיני האסלאם אסור למוסלמי לשתות יין ומשקאות חריפים. על היהודים נאסר למכור יין למוסלמים. הגיעו שמועות, שהיהודים הפרו את הצו ומכרו למוסלמים יין. השופט העליון הזמין את נשיא היהודים רבי פנחס והתרה בו, שמעשים כאלו לא יחזרו על עצמם. לימים נתפסו מוסלמים שיכורים. לאחר חקירה התברר, שקנו את המשקה מיהודים. כששמע על כך האמיר הוא זימן אליו את הרב ודרש ממנו ומתשעה מראשי הקהילה למצוא את מוכרי היין ולהסגיר אותם למלכות, על שעברו על הצו שאוסר מכירת משקאות אלכוהוליים למוסלמים.

רבי פנחס שחשש שאם ימסור את שמות היהודים, שמכרו יין למוסלמים, יעניש אותם המלך בעונש חמור מאוד. לכן סירב יחד עם ראשי הקהילה. האמיר שנפגע מכך וראה במעשה זה פגיעה קשה וכן חשש, שאם הרב היהודים וראשי הקהילה מתנהגים כך, אזי גם היהודים שיראו את מעשהו עלולים לזלזל במלכות ועל כן גזר, שיש להפיל את רבינו ואת ראשי הקהילה היהודי ממרומי המגדל הגבוה בעיר (מהמינארט) שגובהו שלושים ושמונה מטר, למען יראו ויראו במעמד כל אנשי הקהילה. כמוכן, נפילה מגובה שכזה היא גזר דין מוות.

רבינו קיבל עליו את הדין בגבורה. הם קשרו את ידיו מאחור והעלו אותו. אנשי הקהילה הכריזו צום ותפילה כדי להעביר את רוע הגזירה. במועד גזר הדין עדיין הרב סירב למסור את השמות. השומר ניגש והפיל את רבינו מראש המגדל, כאשר כל אנשי העיר ניצבים בתחתית המגדל. אך התרחש נס, ועל אף שהוא נפל, רבינו לא נפגע כלל. לתדהמת כל הנוכחים רבינו קם מיד ועמד על רגליו.

האמיר, שהארמון שלו היה במקום סמוך צפה באירוע. כשראה את הנס שהתרחש לרבינו, התמלא ביראה ופחד שמא הרב יתנקם ויפגע בו. האמיר רצה לפייס את רבינו, ולכן ציווה להביא אותו אל ארמונו. כשהגיע רבינו לארון, נתן לו האמיר מתנות ואף הורה שמכאן ולהבא יש לנהוג כבוד ביהודים. מאותו המקרה כונה רבינו בפי הכול רבי פינחס 'הגדול'.

**אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל
ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים להשתמש
בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com**

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים